Pronoms (I)

25/XI/1977

Els pronoms són els mots que serveixen per a designar els éssers o les coses sense, però, anomenar-les. Els pronoms pròpiament dits, són els anomenats pronoms personals, que formen dos grups, els forts (jo, tu, ell, etc) i els febles em, et, es, etc), però existeixen molts altres termes –demostratius, indefinits, relatius, etc– que també exerceixen la funció, pròpia dels pronoms, de substituir o representar un nom sense anomenar-lo. Deixant de banda les dificultats teòriques que puguin sorgir per a la classificació gramatical de tal o tal mot, el que ens importa essencialment és conèixer els recursos de què disposem efectivament per a la designació dels éssers i les coses sense dir-ne el nom i, per tant, per a substituir els substantius i evitar repeticions.

Quan cal representar complements verbals, els pronoms personals –especialment els febles– i els relatius permeten una àmplia gamma de possibilitats, encara que la mecànica sigui, algun cop, una mica complicada. Però en canvi, quan aquests termes de la proposició que cal representar per mitjà de pronoms no depenen directament d'un verb, si bé subjectes a una mecànica molt més simple, no se'n sol donar tanta informació i alguns punts resten a vegades obscurs només a causa d'aquesta mancança. Podríem concretar aquesta observació en un exemple que ha estat molt prodigat, referit a l'ús indegut del mot mateix **que no té les mateixes possibilitats pronominals que hom atribueix al terme equivalent del castellà, «mismo». S'assenyala, donos, que la frase «Vam parlar d'aquell fet i de totes les circumstàncies que concorregueren en el mateix» és incorrecta, i que la solució correcta hauria d'ésser:..** i de totes les circumstàncies que hi concorregueren. **Es a dir, l'ús del cumstàncies que concorregueren. Es a dir, l'ús del la solució correcta hauria d'ésser...** i de totes les cirfrase com «Aquestes regles ajuden a l'aprenentatge de l'ortografia però la coneixença de la mateixa exigeix la lectura assídua de bons textos». Tractant-se d'un complement de nom, en què no pot intervenir el pronom hi **hauríem de recórrer a un altre element pronominal, per exemple, un demostratiu:** ...però la coneixença d'aquesta exigeix la lectura assídua de bons textos.

ALBERT JANE